

การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยหลักการใช้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

รัตติกาล ตรีกุล¹

โสภี อุ่นทะยา²

กนกพร ทองสอดแสง³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยหลักการใช้ภาษาไทย เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ในด้านค่าอำนาจจำแนกและค่าความยากรายข้อ ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ และเพื่อหาจุดบกพร่องทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทย เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ คำราชาศัพท์ คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ส่วนประกอบของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 จำนวน 407 คน จากโรงเรียน 236 โรงเรียนได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 แบบทดสอบเพื่อสำรวจความบกพร่อง ชนิดเติมคำมี 4 ตอนรวม 150 ข้อ ทดสอบกับนักเรียนจำนวน 90 คนฉบับที่ 2 แบบทดสอบวินิจฉัยทางการเรียนชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ซึ่งสร้างมาจากแบบทดสอบเพื่อสำรวจความบกพร่องแล้ว นำไปทำการทดสอบ 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 นำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 109 คน เพื่อหาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และปรับปรุงและคัดเลือกข้อสอบที่ไม่เข้าเกณฑ์ ครั้งที่ 2 นำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 109 คน เพื่อหาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และคัดเลือกข้อสอบที่เข้าเกณฑ์ไว้จำนวน 80 ข้อ ครั้งที่ 3 นำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน เพื่อหาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

¹ มหาบัณฑิตสาขาวิชาพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ ประจำภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. การทดสอบครั้งที่ 1 จากแบบทดสอบวินิจฉัยทางการเรียน 4 ตอนจำนวน 150 ข้อ พบว่ามีค่าความยากรายข้อตั้งแต่ .07 - .91 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ -.39 - .93 มีข้อสอบที่ไม่เข้าเกณฑ์ 27 ข้อจึงคัดเลือกข้อสอบที่เข้าเกณฑ์ไว้จำนวน 123 ข้อ เพื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 2 ต่อไป

2. การทดสอบครั้งที่ 2 จากแบบทดสอบวินิจฉัยทางการเรียน 4 ตอนจำนวน 123 ข้อ ทำการคัดเลือกข้อสอบที่เข้าเกณฑ์ไว้ 80 ข้อ พบว่ามีค่าความยากรายข้อตั้งแต่ .40 - .60 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .31 - .72 แล้วนำไปทดสอบครั้งที่ 3

3. การทดสอบครั้งที่ 3 จากแบบทดสอบวินิจฉัยทางการเรียน 4 ตอนจำนวน 80 ข้อ พบว่ามีค่าความยากรายข้อตั้งแต่ .37-.78 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .36 - .94 มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 1 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .8685

4. ผลการวิเคราะห์หาจุดบกพร่องที่นักเรียนตอบผิดในการทำแบบทดสอบวินิจฉัยทางการเรียนเนื่องจากแบบทดสอบแต่ละตอนวัดเนื้อหาและทักษะพื้นฐานที่ต่างกัน จึงข้อบกพร่อง ที่แตกต่างกันไปคือ ชนิดและหน้าที่ของคำ มีความบกพร่องคือการจับความสัมพันธ์ความหมายของคำและประโยคไม่ได้ คำราชาศัพท์ มีความบกพร่องคือความบกพร่องที่เกิดจากไม่ทราบความหมายของคำ คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ มีความบกพร่องคือใช้แนวเทียบผิด ส่วนประกอบของประโยค มีความบกพร่องคือไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ทางภาษา

คำสำคัญ : การสร้างแบบทดสอบ และแบบทดสอบวินิจฉัย

Constructing Diagnostic Thai Language Usage Test for Prathomsuksa 5 Students Under the Office of Roi-Et Primary Educational Service Area 3

Pattikarn Theegul
Sopee Aunthayan
Kanokporn Thongsodseang

Abstract

Therefore, this research aimed to construct diagnostic Thai usage test so that to determine the quality of the test on the item discrimination power, item difficulty power, test content validity, and test reliability, to find the weakness point in Thai usage learning on part of the sentence for Prathomsuksa 3 students under Roi-Et Primary Educational Service Area 3. The samples used were 407 Prathomsuksa 5 students under Roi-Et Primary Educational Service Area 3, chosen from 236 schools through multi-stage random sampling. Instruments used were 2 tests, including test 1 : a diagnostic explore test with completion, divided into 4 parts, totally 150 items, tested by 90 students, and test 2 : a diagnostic learning with multiple choice test designed with 4 alternatives, obtained from diagnostic explore test. The test was tested three times. The first test, tested by 109 samplings in order to determine the item difficulty power and item discrimination power, then, proved and classified an ineligible test. The second test, the test was test by 109 people from samples in order to determine the difficulty and item discrimination powers, classified for 80 items initial test. And the third test, 108 people samples were tested so that to determine the difficulty and item discrimination powers of the whole test. The collected data were analyzed by percentage, mean and standard deviation.

The results of the research were as follow :

1. The First test, from the learning diagnostic test with 4 parts and 150 items , it was found that the item difficulty powers ranged from .07 - .91 and the item discrimination powers ranged from -.39 - .93, 27 ineligible items and 123 items eligible test rested for the second test.

2. The second test, according to the learning diagnostic test with 4 parts, 123 items, 80 eligible items were chosen, the item difficulty powers ranged from .40 - .60, the item discrimination powers ranged from .31 - .72 , and then the tests would be tested in the third test.

3. And the third test, according to the learning diagnostic test with 4 parts, 123 items, it revealed that the item difficulty powers ranged from .37 - .78, the item discrimination powers ranged from .36 - .94, the content test validity was 1, and the test reliability was .8685.

4. The analysis results of determining students' defects in falling to do the learning diagnostic test, because of each parts of the test measured in the different contents and different basic skills, therefore found the defects in different forms, namely, word types and function ; the defects were that students could not capture the relationship between word meanings and sentences, royal words ; students did not know the meaning of royal words, words borrowed ; missing use comparative meaning, and parts of the sentences ; students not understood the language rules.

Keyword : Constructing Diagnostic

บทนำ

ภาษาไทยเป็นสมบัติอันล้ำค่าที่แสดงความเป็นไทย โดยใช้ภาษาเป็นสื่อในการแสดงความรู้ ความคิดและประสบการณ์ ซึ่งแสดงถึงวัฒนธรรมอันล้ำค่าของชาติที่มีลักษณะเด่นและมีเอกลักษณ์ที่น่าภาคภูมิใจ (ดวงใจ ไทยอุบล. 2543 : 1) และในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ เป็นเอกลักษณ์และภูมิปัญญาของชาติที่บุพบุรุษได้สร้างไว้ เราควรที่จะรัก หวงแหนและช่วยกันสืบสาน รักษาไว้ไม่ให้เสื่อมสลาย และใช้อย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ กฎเกณฑ์ หลักการใช้ภาษาไทย ตามความหมายและถูกต้องตามกาลเทศะ เพื่อการสื่อสารโดยการอ่านและการเขียนนั้นมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ถ้านักเรียนไม่เข้าใจหลักการใช้ภาษาไทยก็จะทำให้การอ่าน การเขียนภาษาไทยเป็นปัญหาและขาดประสิทธิภาพไปด้วย (กรมวิชาการ. 2551 : 2)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยหลักการใช้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ภาษาพาที ภาคเรียนที่ 2 เพื่อวิเคราะห์หลักการใช้ภาษาไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครูในการจัดการสอนซ่อมเสริมที่ให้นักเรียนมีความรอบรู้และเข้าใจหลักการใช้ภาษาไทย นำไปใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยหลักการใช้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัยหลักการใช้ภาษาไทย ที่สร้างขึ้นในด้านความเที่ยงตรง ความยาก อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น
3. เพื่อศึกษาจุดบกพร่องหลักการใช้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 รวมทั้งสิ้น 4,405 คน จากโรงเรียน 236 โรง

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 407 คน จากโรงเรียน 20 โรง ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือ ประกอบด้วย แบบทดสอบเพื่อสำรวจ และแบบทดสอบวินิจฉัย ดังนี้

1. แบบทดสอบเพื่อสำรวจความบกพร่อง เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย เป็นแบบทดสอบชนิดเติมคำ จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ	จำนวน 50 ข้อ
ตอนที่ 2 เรื่องคำราชาศัพท์	จำนวน 30 ข้อ
ตอนที่ 3 เรื่องคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ	จำนวน 30 ข้อ
ตอนที่ 4 เรื่องส่วนประกอบของประโยค	จำนวน 40 ข้อ

2. แบบทดสอบวินิจฉัย เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบทดสอบเพื่อสำรวจ จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ	จำนวน 30 ข้อ
ตอนที่ 2 เรื่องคำราชาศัพท์	จำนวน 15 ข้อ
ตอนที่ 3 เรื่องคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ	จำนวน 15 ข้อ
ตอนที่ 4 เรื่องส่วนประกอบของประโยค	จำนวน 20 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนดวันและเวลาในการสอบ
2. จัดเตรียมข้อสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนในการสอบแต่ละครั้ง
3. วางแผนดำเนินการสอบโดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบด้วยตนเอง
4. ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจและทราบถึงวัตถุประสงค์ในการสอบก่อนลงมือสอบทุกครั้ง
5. นำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

ดังนี้

5.1 ทดสอบเพื่อสำรวจกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 90 คน ทดสอบระหว่างวันที่ 24-28 มกราคม 2554 เพื่อนำคำตอบมาสร้างตัวลวงของแบบทดสอบวินิจฉัย

5.2 ทดสอบเพื่อหาคุณภาพจากแบบทดสอบวินิจฉัยครั้งที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 109 คน ทดสอบระหว่างวันที่ 7-11 กุมภาพันธ์ 2554

5.3 ทดสอบเพื่อหาคุณภาพจากแบบทดสอบวินิจฉัยครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ทดสอบระหว่างวันที่ 14-17 กุมภาพันธ์ 2554

5.4 ทดสอบเพื่อหาคุณภาพจากแบบทดสอบวินิจฉัยครั้งที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน ทดสอบระหว่างวันที่ 22-28 กุมภาพันธ์ 2554

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผล

1. ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบเพื่อสำรวจหาจุดบกพร่อง ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบของแบบทดสอบเพื่อสำรวจหาจุดบกพร่อง ซึ่งเป็นแบบทดสอบเติมคำตอบ ได้รับ การพิจารณาตัดสินจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและนักวัดผลการศึกษา พบว่าระหว่างเนื้อหาเกี่ยวกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมีความสอดคล้องกัน และข้อสอบแต่ละข้อสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์พฤติกรรมจริง

2. คุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัยหลักการใช้ภาษาไทย มีค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวินิจฉัยหลักการใช้ภาษาไทย ทั้ง 4 ตอน เป็นดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ .37 ถึง .75 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .44 ถึง .87

2.2 ตอนที่ 2 เรื่องคำราชาศัพท์ จำนวน 15 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ .38 ถึง .78 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .39 ถึง .87

2.3 ตอนที่ 3 เรื่องคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ จำนวน 15 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ .45 ถึง .75 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .42 ถึง .89

2.4 ตอนที่ 4 เรื่องส่วนประกอบของประโยค จำนวน 20 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ .48 ถึง .79 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .36 ถึง .94

3. จำนวนและร้อยละของลักษณะความบกพร่อง จากการทดสอบวินิจฉัยทั้ง 4 ตอน จากการทดสอบครั้งที่ 3 ดังนี้

3.1 ตอนที่ 1 เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ นักเรียนมีความบกพร่องมากที่สุด คือ จับความสัมพันธ์ความหมายของคำและประโยคไม่ได้ ร้อยละ 20.65

3.2 แบบทดสอบวินิจฉัยตอนที่ 2 เรื่องคำราชาศัพท์ นักเรียนมีความบกพร่องมากที่สุด คือ ความบกพร่องที่เกิดจากไม่ทราบความหมายของคำ ร้อยละ 18.95

3.3 แบบทดสอบวินิจฉัยตอนที่ 3 เรื่องคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ นักเรียนมีความบกพร่องมากที่สุด คือ ความบกพร่องที่เกิดจากใช้แนวเทียบผิด ร้อยละ 25.12

3.4 แบบทดสอบวินิจฉัยตอนที่ 4 เรื่องส่วนประกอบของประโยค นักเรียนมีความบกพร่องมากที่สุด คือ ความบกพร่องที่เกิดจากไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ทางภาษา ร้อยละ 24.17

อภิปรายผล

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของ แบบทดสอบวินิจฉัยหลักการใช้ภาษาไทย ทั้ง 4 ตอน หาความตรงเชิงเนื้อหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ความสอดคล้องระหว่างหลักการใช้ภาษาไทยกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อสอบ ซึ่งผลการพิจารณาพบว่าผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีความเห็นตรงกันว่าข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจริง

2. คุณภาพของแบบทดสอบ ค่าความยากง่ายของข้อสอบ จากการวิเคราะห์ค่าความยากง่ายของข้อสอบในการทดสอบครั้งที่ 1 พบว่า แบบทดสอบตอนที่ 1 มีค่าความยากของข้อสอบอยู่ระหว่าง 0.07 ถึง .91 มีข้อสอบเข้าเกณฑ์ได้รับการคัดเลือกไว้ จำนวน 39 ข้อ ตอนที่ 2 มีค่าความยากของข้อสอบอยู่ระหว่าง .08 ถึง .81 มีข้อสอบเข้าเกณฑ์ได้รับการคัดเลือกไว้ จำนวน 20 ข้อ ตอนที่ 3 มีค่าความยากของข้อสอบอยู่ระหว่าง .11 ถึง .73 มีข้อสอบเข้าเกณฑ์ได้รับการคัดเลือกไว้ จำนวน 25 ข้อ ตอนที่ 4 มีค่าความยากของข้อสอบอยู่ระหว่าง .15 ถึง .77 มีข้อสอบเข้าเกณฑ์ได้รับการคัดเลือกไว้ จำนวน 39 ข้อ

หลังจากที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบบางข้อออกและปรับปรุงข้อสอบที่เหลือให้ดีขึ้นเช่น ปรับปรุงคำชี้แจง คำสั่ง ข้อคำถาม คำตอบ การพิมพ์ แล้วได้นำแบบทดสอบวินิจฉัยไปทดสอบครั้งที่ 2 ปรากฏว่า ส่วนมากข้อสอบมีค่าความยากถึงเกณฑ์ที่กำหนด แต่ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพมากที่สุดคือดูที่ความยากง่ายของข้อสอบที่มีค่าระหว่าง .40 ถึง .60 โดยคัดเลือกข้อสอบในแต่ละฉบับตามจำนวนที่กำหนดไว้ ได้แบบทดสอบตอนที่ 1 จำนวน 30 ข้อ แบบทดสอบตอนที่ 2 จำนวน 15 ข้อ แบบทดสอบตอนที่ 3 จำนวน 15 ข้อ และแบบทดสอบตอนที่ 4 จำนวน 20 ข้อ หลังจากนั้นจึงนำไปทดสอบครั้งที่ 3 ปรากฏว่าค่าความยากของข้อสอบ มีค่าตั้งแต่ .37 ถึง .79 ซึ่งแสดงว่าค่าความยากสูงขึ้น จึงเป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่าย และเป็นค่าที่อยู่ในเกณฑ์ทั้งสิ้น คือมีค่าความยากตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ทั้งนี้ เพราะได้ผ่านการวิเคราะห์คัดเลือกปรับปรุงแก้ไขคัดเลือกมาแล้วถึง 2 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับ มาลา โชติเพิ่ม (2537 : 149) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าความยากตั้งแต่ .23-.86 แต่เป็นน่าที่สังเกตว่าแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความยากต่ำกว่าแบบทดสอบวินิจฉัยที่มีผู้สร้างไว้ คือ นางลักษณ์ จรรย์รักษ์ (2532 : 110) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าความยากระหว่าง .51 -.99 ดวงพร เพ็ชรดอน (2545 : 66 – 67) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อุทัยวรรณ นิลยกานนท์ (2526 : 134 – 140) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะในการอ่านภาษาไทย เรื่องการอ่านคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เดือนเพ็ญ หว่านณรงค์ (2528 : 121 – 127) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถค่อนข้างต่ำและแบบทดสอบมีความยากในตัวเอง ดังนั้นจึงถือได้ว่าแบบทดสอบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเป็นข้อสอบที่ค่อนข้างง่ายเหมาะสำหรับให้ทำเป็นข้อสอบวินิจฉัย

3. ค่าอำนาจจำแนก จากการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบในการทดสอบ ครั้งที่ 1 พบว่ามีค่าตั้งแต่ -.39 ถึง .93 แสดงว่านักเรียนในกลุ่มที่ไม่มีความบกพร่องตอบถูกมากกว่านักเรียนในกลุ่มที่มีความบกพร่องและเมื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 2 และทดสอบครั้งที่ 3 พบว่ามีค่า-.36 ถึง .72 และ .36 ถึง .94 ตามลำดับ พบว่าค่าอำนาจจำแนกจากการสอบครั้งที่ 3 ข้อสอบทุกข้อเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ มีค่าอำนาจจำแนกไม่เป็นลบ และค่อนข้างสูงซึ่งแสดงว่าสามารถจำแนกบุคคลได้ดี สามารถนำไปใช้คัดแยกนักเรียน กลุ่มรอบรู้ และกลุ่มไม่รอบรู้ได้ ทำให้ทราบว่านักเรียนคนใดที่จะต้องทำการช่วยเหลือ

สอนเสริมเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับบุญชม ศรีสะอาด (2543 :) ที่กล่าวว่าแบบทดสอบวินิจฉัยเป็นแบบทดสอบที่สร้างเพื่อค้นหาสาเหตุและจุดบกพร่องของนักเรียนมากกว่าที่จะเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้คะแนนสูงและได้คะแนนต่ำ ซึ่งแบบทดสอบวินิจฉัยที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนี้มีค่าอำนาจจำแนกใกล้เคียงกับแบบทดสอบที่เคยมีผู้สร้างมา เช่น ดวงพร เพ็ชรดอน (2545 : 66-7) มีค่าอำนาจจำแนก .13 - .72 นงลักษณ์ จรรย์รักษ์ (2532 : 68-72) มีค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบตั้งแต่ .19 - .98 และเดือนเพ็ญ หวานณรงค์ (2528 : 121-27) มีค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ .09 - 1.00 ดังนั้น ถือว่าแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเหมาะที่จะใช้ทำเป็นข้อสอบวินิจฉัย

4. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .8136 ถึง .9241 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่ไม่สูงนักและใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เพราะข้อสอบแต่ละฉบับอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างง่าย มีการกระจายของคะแนนน้อย ซึ่งความยากของข้อสอบมีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นในแง่ที่ทำให้การกระจายของคะแนนมีมากน้อยต่างกัน ทั้งนี้เพราะแบบทดสอบที่มีการกระจายคะแนนมากจะมีค่าความเชื่อมั่นสูงกว่าแบบทดสอบที่มีการกระจายของคะแนนน้อยกว่า และใกล้เคียงกับค่าความเที่ยงของแบบทดสอบวินิจฉัยที่มีผู้สร้างขึ้นหลาย ๆ ท่าน เช่น นงลักษณ์ จรรย์รักษ์ (2532 : 110) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .7226 - .9325 ดวงพร เพ็ชรดอน (2545 : 66 - 67) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ค่าความเชื่อมั่น .81 ถึง .89 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าค่าความเที่ยงของแบบทดสอบควรมีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไป ดังนั้นถือได้ว่าแบบทดสอบวินิจฉัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นที่เชื่อถือได้ ซึ่งไม่ว่านักเรียนแต่ละคนจะทำการทดสอบก็ครั้งก็ตาม คะแนนที่ได้จากการทดสอบนั้นจะมีค่าใกล้เคียงกับคะแนนที่ได้จากการสอบครั้งเดิมมาก (สมนึก ภัททิยธนี. 2551 : 51) นั่นคือแบบทดสอบสามารถจำแนกนักเรียนที่มีความบกพร่องและไม่บกพร่องได้

5. จุดบกพร่องของนักเรียน จากการวิเคราะห์ผลการตอบแบบทดสอบของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสำรวจจุดบกพร่องหลักการใช้ภาษาไทย เนื้อหาแต่ละตอนจะมีข้อบกพร่องที่แตกต่างกันไป เนื่องจากแบบทดสอบแต่ละตอนวัดเนื้อหาและทักษะพื้นฐานต่างกัน ตอนที่1 เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ มีข้อบกพร่องมากที่สุดคือการจับความสัมพันธ์ความหมายของคำและประโยคไม่ได้ เนื่องจากหลักเกณฑ์การใช้ภาษาในภาษาไทยเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ยาก ซึ่งคำคำเดียวอาจมีหลายความหมายขึ้นอยู่กับลักษณะของประโยค และคำแต่ละคำมีความหมาย หน้าที่ที่แตกต่างกัน เมื่อนำไปใช้กับประโยคที่มีความหมายแตกต่างกันทำให้เกิดความสับสน จึงทำให้นักเรียนมีความบกพร่องด้านดังกล่าวมากที่สุด ตอนที่ 2 เรื่องคำราชาศัพท์ มีข้อบกพร่องมากที่สุด คือความบกพร่องที่เกิดจากไม่ทราบความหมายของคำ เนื่องจากคำราชาศัพท์เป็นคำที่ไม่นิยมใช้ในสังคมทั่วไป และต้องใช้ให้ถูกต้องตามหลักของการใช้ภาษา จึงทำให้ไม่ทราบความหมายเมื่อนำไปใช้กับคำราชาศัพท์ จึงส่งผลให้นักเรียนมีความบกพร่องด้านความหมายของคำราชาศัพท์มากที่สุด ตอนที่ 3 เรื่องคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ที่มีความบกพร่องมากที่สุดคือใช้แนวเทียบผิด เนื่องจากคำที่มาจากภาษาต่างประเทศมีลักษณะที่มา การใช้คำที่เฉพาะของแต่ละภาษา

บางภาษา มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา และเป็นคำที่ยาว จึงทำให้อ่านยาก อ่านไม่ออก รวมทั้งการออกเสียงผิด เนื่องจากภาษาต่างประเทศเป็นการรวมทั้งสระ และพยัญชนะประสมกันเป็นความหมายหนึ่ง ๆ ขึ้นมา จึงทำให้อ่านออกเสียงผิด ตอนที่ 4 เรื่องส่วนประกอบของประโยค ที่มีข้อบกพร่องมากที่สุดคือความบกพร่องที่เกิดจากความไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ทางภาษา หมายความว่า เมื่อนำคำหลาย ๆ คำมาเรียงเป็นประโยคทำให้ ไม่ทราบว่าคำใดทำหน้าที่เป็นประธาน เป็นกริยา หรือเป็นกรรมของประโยค จากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถวิเคราะห์จุดบกพร่องในการเรียนได้ สอดคล้องกับ สารีย์ เจริญจิต (2546 : 103 – 104) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ที่พบว่า ฉบับที่ 1 ด้านคำ นักเรียนบกพร่องร้อยละ 79.23 ฉบับที่ 2 ด้านประโยค นักเรียนบกพร่องร้อยละ 62.56 ฉบับที่ 3 ด้านเรื่องราวนักเรียนบกพร่องร้อยละ 86.67 และยังสอดคล้องกับดวงพร เพ็ชรดอน (2545 : 66–67) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า จากการที่นักเรียนทำแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะการเขียนจากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 337 คน นักเรียนที่ไม่บกพร่อง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25 นักเรียนที่บกพร่อง จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 74.78 จากงานวิจัยที่ผ่านมา มี อุทัยวรรณ นิลยกานนท์ (2526 : 134 – 140) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะในการอ่านภาษาไทย เรื่องการอ่านคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เดือนเพ็ญ หว่านณรงค์ (2528 : 121 – 127) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นงลักษณ์ จรรยารักษ์ (2532 : 68-72) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาลา โชติเพิ่ม (2537 : 49) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดวงพร เพ็ชรดอน (2545 : 66 – 67) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สารีย์ เจริญจิต (2546 : 103 – 104) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่แตกต่างจากคนอื่นที่ทำการวินิจฉัยการอ่านและการเขียนไว้ จึงถือว่าเป็นงานที่มีคุณค่า และแปลกใหม่ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำแบบทดสอบไปใช้

1.1 ผู้ดำเนินการสอบควรดำเนินการตามคู่มือการใช้แบบทดสอบวินิจฉัยอย่างเคร่งครัด

1.2 แบบทดสอบวินิจฉัยอาจใช้ทดสอบนักเรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ และควรจะบอกถึงประโยชน์ของการวินิจฉัยที่จะช่วยให้นักเรียนทราบและแก้ไขจุดบกพร่องของแต่ละบุคคลได้

1.3 ควรแจ้งผลการทดสอบให้นักเรียนทราบโดยเร็วเพื่อหาทางแก้ไขได้ตรงจุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

2.1 นักวิจัยที่สนใจควรมีการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยในวิชาภาษาไทย ซึ่งมีหลายสาระ คือ การอ่าน การเขียน การฟังการดูและการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม โดยเฉพาะสาระ หลักการใช้ภาษา ยังไม่มีผู้ใดทำไว้ เพื่อให้เข้าใจถึงจุดบกพร่องของนักเรียนที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้

2.2 ครูผู้สอนควรและนักวิจัยควรมีการศึกษาผลของการสอนซ่อมเสริมหลังจากมีการวินิจฉัยจุดบกพร่อง

เอกสารอ้างอิง

- ฐาปนีย์ นาคทรพรพ. (2545). การสอนภาษาไทยขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา. เมธีทีปส์, กรุงเทพมหานคร.
- ดวงใจ ไทยอุบล. (2543). ทักษะการเขียนภาษาไทย. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ดวงพร เพ็ชรดอน. (2546). สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- เดือนเพ็ญ หว่านณรงค์. (2528). การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพมหานคร.
- นงลักษณ์ จรรยาภิรักษ์. (2532). การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพมหานคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล. สุวีริยาสาส์น, กรุงเทพมหานคร.
- มาลา โชติเพิ่ม. (2537). การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสกลนคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2551). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. ประสานการพิมพ์, กาลสินธุ์.
- สารีย์ เจริญจิต. (2546). สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2546). ศิลปะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา. เบนพับลิชชิง, กรุงเทพมหานคร.
- อุทัยวรรณ นิลยกานนท์. (2526). การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะในการอ่านภาษาไทย เรื่องการอ่านคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชุมพร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพมหานคร.

บางภาษา มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา และเป็นคำที่ยาว จึงทำให้อ่านยาก อ่านไม่ออก รวมทั้งการออกเสียงผิด เนื่องจากภาษาต่างประเทศเป็นการรวมทั้งสระ และพยัญชนะประสมกันเป็นความหมายหนึ่ง ๆ ขึ้นมา จึงทำให้อ่านออกเสียงผิด ตอนที่ 4 เรื่องส่วนประกอบของประโยค ที่มีข้อบกพร่องมากที่สุดคือความบกพร่องที่เกิดจากความไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ทางภาษา หมายความว่า เมื่อนำคำหลาย ๆ คำมาเรียงเป็นประโยคทำให้ ไม่ทราบว่าคำใดทำหน้าที่เป็นประธาน เป็นกริยา หรือเป็นกรรมของประโยค จากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถวิเคราะห์จุดบกพร่องในการเรียนได้ สอดคล้องกับ สารีย์ เจริญจิต (2546 : 103 – 104) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ที่พบว่า ฉบับที่ 1 ด้านคำ นักเรียนบกพร่องร้อยละ 79.23 ฉบับที่ 2 ด้านประโยค นักเรียนบกพร่องร้อยละ 62.56 ฉบับที่ 3 ด้านเรื่องราวนักเรียนบกพร่องร้อยละ 86.67 และยังสอดคล้องกับดวงพร เพ็ชรดอน (2545 : 66–67) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า จากการที่นักเรียนทำแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะการเขียน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 337 คน นักเรียนที่ไม่บกพร่อง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25 นักเรียนที่บกพร่อง จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 74.78 จากงานวิจัยที่ผ่านมา มี อุทัยวรรณ นิลยกานนท์ (2526 : 134 – 140) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะในการอ่านภาษาไทย เรื่องการอ่านคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เตือนเพ็ญ หวานณรงค์ (2528 : 121 – 127) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นงลักษณ์ จรรยารักษ์ (2532 : 68-72) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาลา โชติเพิ่ม (2537 : 49) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดวงพร เพ็ชรดอน (2545 : 66 – 67) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทักษะการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สารีย์ เจริญจิต (2546 : 103 – 104) สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่แตกต่างจากคนอื่นที่ทำการวินิจฉัยการอ่านและการเขียนไว้ จึงถือว่าเป็นงานที่มีคุณค่า และแปลกใหม่ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำแบบทดสอบไปใช้
  - 1.1 ผู้ดำเนินการสอบควรดำเนินการตามคู่มือการใช้แบบทดสอบวินิจฉัยอย่างเคร่งครัด
  - 1.2 แบบทดสอบวินิจฉัยอาจใช้ทดสอบนักเรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ และควรจะบอกถึงประโยชน์ของการวินิจฉัยที่จะช่วยให้นักเรียนทราบและแก้ไขจุดบกพร่องของแต่ละบุคคลได้
  - 1.3 ควรแจ้งผลการทดสอบให้นักเรียนทราบโดยเร็วเพื่อหาทางแก้ไขได้ตรงจุด